

Léif Frënn,
Léif Sympathisanten,
Léif Kollegen,

Mäer si bal an der Halschent vun dëser Legislaturperiod ukomm. Haaptrepère fir d'Bewäertung vun der Regierungsarbeit ass da fir eis als Mouvement Ecologique nach wie vor eise Mecoskop, wou mäer op engem extraen Internet-Site verfollegen, awéifern 118 Regierungsversprieche aus dem Koalitiounsofkommes zur nohalteger Entwécklung ëmgesat gi sinn.

Mäer wäerte fir Mëtt dës Joers eng detailléiert Analyse virleeën, awéifern all eenzel vun den 118 Versprieche vun der Regierung ugaange ginn ass oder net. Haut gekuckt léist sech leider soen: de Bilan ass bis elo duerchwuess. Graff gesot: d'Halschent vun de Versprieche si kaum ugaange ginn, déi allerwéinegst si wäit fort an der Ëmsetzung... a verständlecherweis zu dësem Zäitpunkt just e ganz e puer ëmgesat. A wann ee géing de Beräich vun der Mobilitéit ewechhuelen - wou de François Bausch nawell viles wat sech virgeholl gouf ugaangen ass - da wär den Tëschebilan wierklech problematesch aus Nohaltegkeetssicht.

Jo, och dës Regierung muss nach en décke Krack zouleeën, wa se hirem eegenen Usproch wëll gerecht ginn. Domatt ass si net méi schlecht wéi déi läscht Regierung, déi och an der Halschent wäit hannert den Erwaardunge loun, ma si ass awer bis dato och net besser, wat jo awer eigentlech hiert Ziel wuar. Mäer wäerten duerfir als Mouvement mat aller Konsequenz an Energie derfir antrieden, datt an der zweeter Halschent vun der Legislaturperiod "Neel mat Käpp" gemaach ginn, fir dem gesaten Usproch dach nach gerecht ze ginn. An d'Presidence ass eriwwer, si ka net méi als Excuse oder lose mäer méi korrekt soen als Erklärung, datt wéinst Aarbechsiwwerfuerderung net méi Konkretes zu Lëtzebuerg selwer méiglech wuar. Jo, mäer erkennen un, datt virun allem de Nohaltegkeetsministère am Naturschutzberäich, beim Klimasommet zu Paräis eng gutt, eng ganz gutt Aarbecht gemaach huet. Dat soen och all eis europäesch Kollegen. **Ma wéi ass de Lëtzeburger Ausdrock, 2016 ass d'Joer vun der Wourecht fir dës Regierung, och hei am Land!** An do bleift viles, ganz viles ze maachen. Et wär mühsam elo déi zeg Moossnahmen opzelëschen, an deene mäer eis eng besonnesch Dynamik erwaarden: se gi vum effektiven Ëmsetze vun enger Klimaschutzstrategie fir Lëtzebuerg iwwert d'Förderung vun der Biodiversitéit an der Fläch a bei der Landwirtschaft bis hin zum Erstelle vu regionale Mobilitéitskonzepter oder dem endlech d'op den Instanzewee ginn vum neien Naturschutzgesetz oder vum Remembrementsgesetz. **Eise Message ass kloer: mäer ginn ongedëlleg! Rappt un!**

Duerfir: erlaabt mäer dës Ried ze notzen fir och op méi grondsätzlech Entwécklungen anzegoen. Well de Package vu Moosnamen aus dem Koalitiounsofkommes ass dat eent, déi generell Orientéierung vun der Gesellschaftspolitik steet nach driwwer. An do huet sech 2015 d'Situatioun zougspëtz, an diem Sënn, datt et ëmmer méi kloer gëtt, datt sech verschidde gesellschaftlech Modeller géintiwuerstinn.

Ma natierlech gëtt dat net offe gesot. Amplaz engem éierlechen an offenen Diskurs iwwert Orientéierungen, Wäerter, Prioritéiten gi gäre vermeintlech pragmatesch an technesch Aspekter an de Fokus gestallt. Wa méiglech nach ënnert dem Deckmantel vun der Alternativlosegkeet.

E Beispill: Dëser Deeg ass d'Regierung jo vu muencher Säit aus gelueft ginn, datt si bei der **Steierreform** sozial Kritären abezunn hätt. Aus Siicht vun der Nohaltegkeet ass do leider wéineg geschitt. Mais virun allem: eng zentral Grondfro as leider kaum beschwat ginn: Wou soll eise Staat

virun allem säi „Geld“, säin Akommes, hierkréien? D'Etude wou mäer als Mouvement zur Steieranalyse an Optrag ginn haten huet erginn, datt duerch d'Besteierung vum Faktor Ëmweltbelaaschtung a Ressourceverbrauch just knapp 5% vun de Steuerrecetten hierkommen. D'Kapitalbesteierung bréngt 20%, wat en historeschen Déifstand ass. Besteiert gëtt par konter massiv de Facteur Aarbecht. Ass et dat wat mäer wëllen? Welle mäer Ressourceverbrauch fördern an de Facteur Aarbecht bestrofen? Gewass! Ma diskutéiert gouf et net.

En anert Beispill: Beim **Agrargesetz** ginn eenzel Tauxen, Plafongen, Prozenter ernimmt ... an d'Strategie wéi eng Landwirtschaft mäer eigentlech wëllen geet an diem Wuust ënner. D'Zomm vun den eenzelnen Detailmoosnamen ergëtt awer bekanntlech nach kee Ganzt! **Wéi soll eis Landwirtschaft muar augesinn**: en éischer mëttlere familiäre Betrib diem seng Prioritéit um regionale Muart läit, oder gréisser och nach op de Weltmuart orientéiert a letztlech dovun ofhängeg Strukturen, Häff mat méi wéi 1000 Kei? Sou hätt missen d'Froestellung beim Agrargesetz sinn, wuar se awer net.

Esou gëtt aus gesellschaftspoliteschen Optionen eng technokratiséiert Debatt, wou sech vill Leit ausklicken. An et ass e Spiegelbild vun enger Entpolitiséierung vun de Gesellschaftsfoeren, wëll Grondfoeren net éierlech benannt ginn. Well da kéinte mäer jo all matschwätzen, wëll da géing et jo ëm Wäerter.

Zumindest fir mech selwer gëtt et - och wa mäer et als Mecos schon esou oft soten - ëmmer méi kloer, datt et grad elo gëllt sech fir Weichen an de gesellschaftleche Choix'en anzusetzen. An d'EU-Politik weist dat leider exemplaesch op:

- **D'Fräihandelsaccord'en CETA an TTIP**: Et ass schier onwahrscheinlech, wéi decidéiert an engagéiert sech weltwäit déi ganz Zivilgesellschaft, Uni'en a Berufsgruppen dergéint wieren. Fir just ee manner bekannt Beispill ze huelen: Dokteren / Apdikter mobiliséieren, wëll se d'Verschlechterung vum Zougang zur Medezin duerch des Accorden fäerten. Oder den europäesche Verband vu Riichterinnen huet seng Bedenken an Opposition ganz eendeitig geäussert... Et gouf et och nach ni, datt iwwert 3 Milliounen Leit an engem Joer hier Meinung esou kloer via Petitioun gesot hunn: nämlech e kloeren Neen zu dësen Accord'en. A wat geschitt? D'Politik mëscht eigentlech weider wéi gehabt! An eis Politiker bremsen de ganze Widdersënn net, ruffe net mat all hirer Kraaft „neen, dat do maache mäer net matt!“ E bessje getouft si se schon, Verhandlungsergebnisser - deenen hier Richtung eigenlech bekannt ass – wëllen se weider ofwaarden. Net frou si se iwwert déi skurril Liesraim, ma domatt huet et sech dann awer och. Dobäi leit kloer um Dësch ëm wat et hei geet. Ma Befürworter vu CETA an TTIP sot dat dach éierlech! Sot éierlech, datt iech d'Interessi vu Multinationale méi wichteg si, datt Dir hinnen zugestoe wëllt esou eis Gesellschaft ze bestimmen, well der mengt mäer bräischte se economesch onbedéngt. A sot, datt mäer erëm wéi am kale Krich Bündnisser wëllen opbauen, e Genre Nato-Bündnis mat Europa an Amerika géint China a Russland. Sot datt d'Interessi vun den Entwécklungslänner solle kléng gehale ginn, fir datt mäer vermeintlech méi stuurk sinn a méi wuesse kënnen. A sot, datt der de nationale Geriichter net traute an duerfir d'Muecht an aner Geriichter verlagere wëllt. Ma zielt eis net et géing ëm Autospiegelen oder aner technesch Harmoniséierungen! Duerfir brauch ee keen TTIP, an dat wësst Dir!

- **En anert Beispill: Ofgaswerter fir Autoen:** Wann ee mäer virun zwee Joer gesot hätt, wéi op de Volkswoonskandal vu politescher Säit aus reagéiert géif, hätt ech dien als Verschwörungstheoretiker bezeechent. Ma ech sinn eppes besseres beléiert ginn. Haalt Iech et virun Aen: et ass - zumindest bis elo - net esou datt all déi Firme géife massiv geklaakt ginn, wou Gesetzer verletzt hunn an de facto och gemäss Aussoen vun der EU fir dausenden méi Doudeger gesuergt hunn. Grad de contraire ass de Fall: d'EU-Parlament - positiverweis awer net eis Lëtzebuerger Parlamentarier, ma d'Majoritéit vun den EU-Parlamentarier - huet decidéiert, datt dann elo eben d'Grenzwärter eropgesat mussen ginn! Wohlwissend datt et technesch net néideg ass - en Auto géing 300/400 Euro méi kaschten fir d'Grenzwärter anzehalen -, de verfréiten Doud vu Mënschen duerch eng erhéichten Loftbelaaschtung a Kaf huelend, dat muss een esou soen. Wa Recht brieche derzou feiert, datt ee net bestrooft gëtt ma d'Recht am Sënn vum „Täter“ geännert gëtt, wat ass da nach d'Basis vun eisem Zesummeliewen? A wann dat och nach eis Europaparlamentarier decidéieren ...
- En anert Beispill: **Obwuel Glyphosat - Roundup** vun der Weltgesundheitsorganisatioun als wahrscheinlech kribserreegend agestuift ginn ass, huet sech d'EU net kënnen duerchréngen e kloren Ausstig aus där Substanz ze decidéieren an d'Alternativen ze förderen. Och eis Regierung huet et net gepackt sech op EU-Niveau als fervente Verfechter fir ee Neen zu enger 15jähriger Verlängerung (sic!) vun der Zouloossung vu Glyphosat ze weisen. Eng franchement schappeg Enthaltung koom eraus, während mäer eigentlech géingen erwaarden, datt eis Regierung zeguer hannert de Kulissen all hier diplomatesche Méiglechkeeten géing notzen, fir aner Regierungen bei engem Neen ze ënnerstëtzen resp. derzou ze bewegen mat Neen ze stëmmen. A wem sengem Interessi dierfen dann lo des Gëfter weider agesat ginn? Net zum Schutz vum Grondwaasser, de Beien, der Gesondheet an och u sech net vun de Baueren.... wuel dach just deenen vun der Pestizid-Lobby. Dont acte. En passant sief gesot: Bei dëser Regierung gouf de Verbraucherschutz an d'Landwirtschaft an engem Ministère zesumme geschloen, Verbesserunge fir de Verbraucher spiert een awer net!
- **A last but not least: „COP21 in Paris: Ein Meilenstein, auf den es gilt aufzubauen!“** wuar den Titel vum Communiqué vum Mouvement zum Paräiser Klimasommet iwwerschriften. Elo am Februar huet d'EU-Kommissioun gemengt, hier al Pläng géingen schon den Zieler vu Paräis entsprechen, weider Efforte wäere net néideg. Wat gelift? Wien huet do wéi en Drock gemaach, datt dee Meenungswandel do elo erëm koom?

Mäer sot et dëst Joer scho beim Treffe vun den Europäeschen Ëmweltministere am Oekozer Pafendall an och am Communiqué zum Volkswonskandal. **Dat do ass net méi eis EU! Mäer gleewe weider un d'EU als friddensstëftend a néideg Struktur: ma am Ablack steet d'EU - an da schwätzen ech emol net vun der Flüchtlingskris - net méi fir d'Wärter déi mäer verrieden!** Di do EU steet, dat grad ënnert engem lëtzebuerger President, ëmmer méi fir eng neoliberal maartwirtschaftlech Orientéierung, wou Interessi vu grouse Konzernern an déi blann Globaliséierungsbefürwörter soe „wo es lang geht“. D'EU huet och onweigerlech am Ëmweltberäich grouss Meritter. Mäer hunn eis dëst Joer z.B. mat natur&ëmwelt fir den Erhalt vun de Naturschutzdirektiven agesat, déi vun der EU koumen an eis esou vill bruet hunn och zu Lëtzebuerg. Ma grad déi Errungenschaften, wollt déi aktuell EU-Kommissioun a Fro stellen...

Wann d'EU net d'Sproochouer vun de Leit, enger Wäertegemeinschaft, ma méi a méi die vun engem blannen neoliberalen Kapitalismus gëtt – dann dierfe Politiker net iwwerrascht sinn wann

eng Entfremung vun der grousser Iddi vun der EU-Gemeinschaft stattfënnt, Politikverdrossenheet zouhëlt, extrem Borden un Zoustëmmung gewannen. Déi etabléiert Politik ass zu engem gudden Deel selwer Schold un deenen Tendenzen.

Et läit op der Hand, datt mäer haut méi wéi jee als Gesellschafte mussen e Choix huelen, wéi mäer muar liewe wëllen. Wou mäer eis Prioritéiten setzen, eis Wäerterhierarchie. An do gëtt et méi a méi déi 2 Stréimungen: Vill Leit vun ënnen, déi aner Liewensmodeller opweisen, soziale Mateneen viru Konsum setzen, Regionaliséierung wëllen amplaz de Konkurrenzkampf vun enger wëller Globaliséierung. An et gëtt, a si schéng leider am Ablack d'Uewerhand ze hunn, d'Befürwörter vun enger neoliberaler Demarche wou d'Muechtverhältnisser a Richtung zu Firmen an de puer Räiche kippen. Wann haut e puer Prozent vun de Leit de gréissten Deel vum Besëtz vun der Welt deelen, da leeft do eppes kromm. A wann augenscheinlech d'Tendenz do ass, fir eis Gesellschaft nach méi an diem Sënn ze entwëckelen, dann ass duebelen Engagement gefuerdert.

Ma wéi et esou ass am Liewen, wann d'Ënnerscheeder an de Weltbiller sech schäerfen, huet dat och säi Gutts! E kloer Positionnement ass méiglech a néideg!:

- Lëtzebuurger Regierung: Sot endlech neen zu CETA an TTIP! Sot neen zu de Sonderrechter fir Multinationalen par Rapport zu Regierungen!
- A wann europawäit Automobilkonzerner belount gi fir d'Verletze vu Gesetzer: haalt zu Lëtzebuerg dergéint, wéi dat och an aneren Deeler vun Europa geplangt ass: maacht kloer Virschräfte fir d'Loftqualitéit hei am Land, maacht esou eppes fir d'Gesondheet, an benodeelegt esou desto méi all Autoen, wou sech net un dat hale wat haut technesch méiglech ass;
- Bleift bei der Steuerreform elo net stoen. Féiert d'Analyse wéi mäer de Ressourcen- an den Ëmweltverbrauch kënne méi besteieren, an aner Facteure manner. An: bleift do wou et éischt Akzenter gëtt fir ekologesch Elementer an d'Steuerreform eranzehuelen, bei der Besteuerung vun dem CO2 an dem Diesel bei Déngshtautoen, net an der Halschent stoen. Bestrooft den Diesel an héich CO2 Emissionen nach méi.
- D'endgültig Décisioun betreffend Roundup op EU-Niveau ass nach net geholl. Gitt och do zu engem Sproochrouer vun der Gesondheet an enger laangfristeger Landwirtschaftspolitik a net vun de Multinationalen an dem stand still. Sot neen amplaz iech ze enthalen an hëlleft aner Regierungen iwwerzeechen. A maacht zu Lëtzebuerg en exzellenten Aktiounsplang zur Reduktioun vun de Pestiziden.
- Setzt Iech och an Europa fir d'Unerkennung vun der Grenze vun dem Planéit a fir méi eng Verdeelungsgerechtegkeet an, géint de blanne Wuesstemsfetichismus... an hëlleft zu Lëtzebuerg e Sozial- a Wirtschaftsmodell opbauen, dien net dovunner ofhänkt.

Ech kommen zum Schluss vu menger Ried:

Eis gesellschaftspolitesch Fuerderunge als Mouvement si kloer - eis Wäerter stinn! Mäer kënnen, als een Deel vun der Zivilgesellschaft, houfreg op eis inhaltlech Aarbecht sinn! Houfreg drop sinn, wéi vielfälteg mäer opgestallt sinn, wéi mäer eis géigeseiteg nolauschteren an eescht huelen, a wéivill Leit mat un eise Stellungnahme schaffen! Ech mengen éierlech, datt dat an diem Ausmooss wéi bei eis ganz wéinegen aneren Acteure geléngt! Mäer kennen eis och op d'Schëller klappen iwwert eis Ausdauer. Just fir et ze ernimmen, mäer wuere et – och wa mäer elo an den offizielle Berichter net méi optauchen – wou 1992 d'Iddi vum Tram lancéiert hunn. A mäer haten all déi Joeren iwwer de laangen Otem eis derfir anzusetzen, a wäerten dien Otem fir eis Vu'en

weiderhin hunn! An 2 Joer kreie mäer als Mouvement den erfräschenden Alter vu 50 Joer, sécher eng gutt Geleeënheet, fir de Réckbléck an en Ausbléck ze woen, wéi eng ONG ka gesellschaftspoliteschen Afloss ausüben.

Mäer wuaren eigentlech als Meco inhaltlech nach ëmmer gutt! Ma mäer hu vläit net ëmmer déi selwecht Kraaft, wou mäer an den Inhalt investéiert hunn, och an eis Strukturen investéiert. Et ass och gutt novollzéibar firwat: wann en Dossier geruff huet, da schafft een drop.

Ma zënter e puer Joeren gi mäer och an eise Strukture besser. X-Joeren hu mäer vill Zäit investéiert fir dëst Gebai ze kréien an opzebauen. Ma elo kënne mäer d'Friichten dervun droen. An dat ass och eng Verantwortung. **Eng Verantwortung fir als Meco an als Oekozer dëst Haus méi a méi zu enger oppener Plaz vun der Zukunftsgestaltung ze maachen, vum Begéine vu Leit wou Loscht, Phantasie oder vläit och Roserei a sech hunn fir sech ze engagieren.**

An 2015 si mäer - elo wou d'Haus steet – um gudde Wee. Ech sinn houfreg drop datt mäer 2015 e.a. dräi nei Saache lancéiert hunn:

- E Formatiounszyklus zu engem Thema organiséiert, dem Naturschutz. Esou Formatioune sinn essentiell fir eng Basisbewegung, wou och nei Leit gewanne well, mäer wäerten dat ausbaue mussen, och an anere Beräicher;
- Niewent eise Seminaren, Memberforen, Aarbechtsgruppen bitt säit engem knappe Joer den „Oekosoph“, eise Bistro hei am Zenter, d'Méiglechkeet vum flotten Zesumme sinn an dem Austausch, och iwwert de classesche Krees vun de Meco-Aktiven eraus;
- Mais virun allem: e weidere Grondsteen fir en zukunftsfaege Meco ass geluet ginn: eis Jugendsektioun move. gouf gegrënnt. Och wa mäer all hei bannen nach iergend wéi jonk bliwwe sinn, ass dat eng extrem flott a wichteg Entwécklung.

Deemno: vill Jalon'en intern si gutt. Politesch an d'gesellschaftlech Defis'en a gesellschaftspolitesch Optioune leie kloer um Dësch! Alternativen a Wäerter bekannt. Duerfir: Grënn genuch sech 2016 weider mat Konsequenz a Loscht fir eng aner Welt anzesetzen. Asoufern: villmools Merci fir Är Ënnerstëtzung, villmools Merci, datt dir hei sidd. An op de Mouvement an dëse Kongress ënnert eisem bewäerte Motto „*lieweg, kritesch, engagéiert*“.